

Dr. Grandpierre Atila:

A magyar népzene eredete és eredeti jelentése

Újabb részletek Az ősi Magyarország c. készülő könyvből

Bevezető: A magyar népzene eredetéről gondolkodás háttérének megalapozása

Ahhoz, hogy átfogó képet tudjunk alkotni a magyar népzene eredetéről és eredeti szellemiségéről, néhány körülményt alaposabban meg kell vizsgálnunk. A mai szakirodalom az emberiség legősibb világszemléletét leggyakrabban az „animizmus”, illetve a „sámánizmus” szakkifejezésekkel illeti. Mindkét szó új keletű, a világfelfogás korabeli elnevezése kérdéses. Abból a tényből, hogy a felső kőkorszak (i.e. 50 000 – 10 000) fennmaradt ábrázolásainak (pl. barlangrajzok) egésze és előfordulási helyei figyelemreméltó egyöntetűséget mutatnak, arra következtettek, hogy a vallás és kozmológia az elmúlt több, mint 20 000 éven át alapvetően azonos, egységes és folytonos (Clottes and Lewis-Williams 2007, 21). Az ősember sokáig feltételezett „primitív” gondolkodását ma már az ismertté vált tények hatására a legtöbb kutató elutasítja, s helyett elfogadja, hogy a felső kőkorban az ember a maihoz hasonló gondolkodási mintákat követett (u. ott, 30).

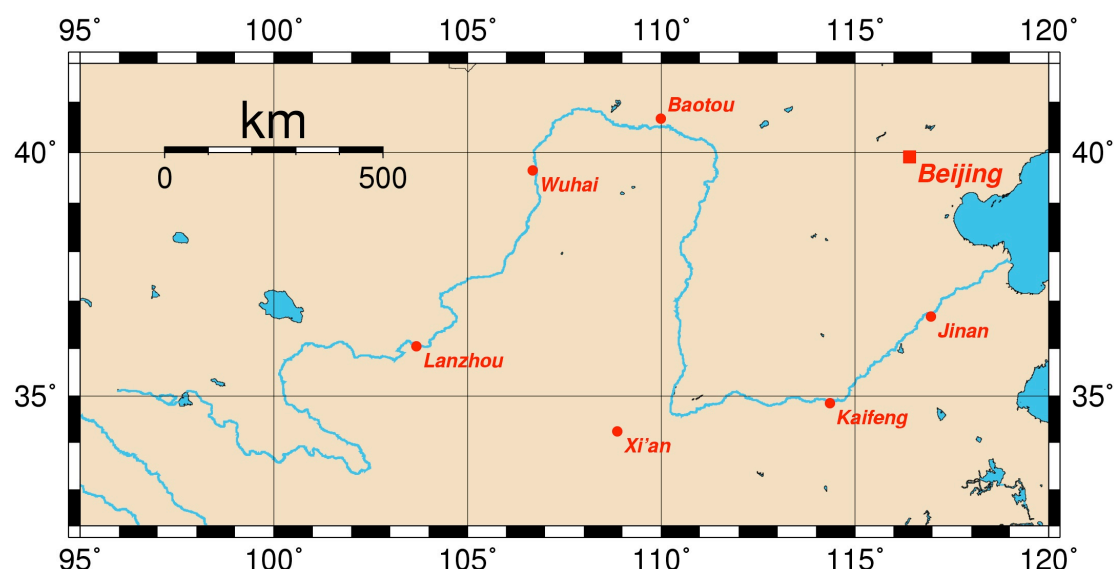
A művészet, a jelképek és a mítoszok eredete legalább kétfélmillió évre nyúlik vissza (Harrod 2010, 2014). Wreschner (1980) megállapítása szerint az őstörténelem az emberi fejlődésről két olyan bizonyítékot tárt fel, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak: az egyik az eszközhasználat (amely több, mint 3 millió éves múltú, McPherron et al. 2011), a másik a vörös okker gyűjtése és használata. Általános feltevés szerint a vörös az élet színe, és a vörös okker festék használata kapcsolatban áll a lélek halhatatlanságának hitével. Eliade (1974, 11) szerint semmiféle alapja nincs annak a feltevésnek, melyek szerint a kőkorszak előtt – azaz több, mint 3 millió évvel ezelőtt - nem létezett egyfajta vallás. S hozzáteszi: majdnem bizonyos, hogy a kőkorszak előtti emberiség mágikus-vallási hiedelmeinek legalábbis egy része megőrződött a későbbi vallási fogalmakban és mitológiákban. A tudomány, a filozófia, a vallás, a mitológia és a művészet az emberiség ősmúltja felé haladva egyre egységesebbnek tűnik. Kirajzolódik előttünk egy többmillió éves magas szintű tudásrendszer, a maihoz hasonló gondolkodási képességekkel rendelkező ember által megalkotott, de a mainál egységesebb, szervezettebb világlátás. A „sámánizmus” ennek az ősi magasszintű tudásrendszernek olyan maradványaként fogható fel, amelyben a tudásrendszer alapjainak jelentős része már elfelejtődött, és inkább csak morzsáit, de nem összefüggéseit őrzi az ősi tudásnak. A sámánizmusban fennmaradt emlékek legnagyobb része eredeti értelmét elvesztve leértékelődött, és amely ahelyett, hogy életképes tudásrendszerként tovább fejlődne és visszanyerné eredeti épségét, inkább a szokások mélyen bevésozásának köszönheti fennmaradását (Grandpierre 2002).

A zene illékony jelenség, hiszen a hangkeltés a levegőben olyan hullámokat kelt, amelyek pillanatok alatt elülnek. Ahhoz, hogy a zene ősmúltjáról közelebbi és megalapozott képet alkothassunk, nemcsak zenetudományi vizsgálatokra és régészeti tényekre, hanem a történelemtudományra, társtudományaira és szemléletfejlesztésre is szükségünk lesz.

Még egy fontos adalék a történelemből. Nagyon ősi időkben, vagy már a kínai vallás hajnala előtt, a mágusok vallásának szervezett papsága lehetett (de Groot, 1982, VI, II:1187). Az i.e. évezredekben a mágusok a kínai vallás minden szintjén vezető szerepet játszottak (Schafer, 2005, 234). Az a legősibb hangszer, amelyet a mai Kína Jiahu nevű lelőhelyén találtak, nem messze a Sárga folyó fordított U-alakú kanyarulatától, azaz Ordos körzetétől, pentaton dallamok lejátszására alkalmas lyukakkal rendelkezik. Ilyen lyukak kialakítása nem könnyű feladat, nemcsak a pentaton hangsor megszólaltatásának szándékát feltételezi, de megfelelő szakértelmet is igényel. A furulyák korát a szén 14-es rádióaktív izotópjának mérésével az amerikai Brookhaven Laboratory szakértői 9 ezer évre tették. Juhász Zoltán népzene-kutató 2006-ban megjelent könyvében így írt erről: „*oktávról ereszkedő négysoros pentaton dallamot* játszott le a kínai zenész a hangszeren” (Juhász 2006, 191.o.). Itt meghallgathatjuk a magyar fülnek meglepően ismerős, 9 ezer éves pentaton dallamot, amelyet a „Nature” folyóiratban megjelent tanulmányuk kapcsán a szerzők elérhetővé tettek: <https://www.bnl.gov/bnlweb/pubaf/pr/1999/Flute7.wav>

Ugyanezen a Jiahu lelőhelyen később a kutatók 11 írásjegyre emlékeztető jellel ellátott teknőspáncélt találtak, és olyan kavicsokat, amelyeket minden bizonnyal sámánisztikus szertartásokon hangkeltésre használtak. Ezek alapján feltehető, hogy a magyar népzeneire emlékeztető dallamok lejátszására alkalmas furulyákat is a sámánisztikus szertartások céljaira hozták létre.

Szabolcsi Bence 1938-ban közzétett tanulmányában kifejti, hogy a Föld legrégebbi nagy zenekultúrái, a Hoang-ho, a Tigris és az Eufrátesz, az Indus és a Nílus mentén fejlődtek ki. Nem véletlenül, mert a nagy folyók az ősi civilizációk kifejlődésének legkedvezőbb körzetei. Sorozatunk természetföldrajzzal foglalkozó fejezetében (KAPU 2015.02) már kimutattuk, hogy a Kárpát medence, két nagy folyójával, a Dunával és a Tiszával, egységes, nagy medence-voltával, központi fekvésével, rendkívül kedvező éghajlatával, csapadékviszonyaival, rendkívül termékeny földjével és további tulajdonságaival sokkal kedvezőbb viszonyokat teremtett a jégkorszak utáni első magas szintű civilizáció kifejlődéséhez, mint a félsivatagos Mezopotámia. Tegyük hozzá, hogy a Hoang Ho a Sárga folyó, vagyis Ordos körzete (1. kép), és Ordos az egyik legkiemelkedőbb hun művelődési központ volt egészen a középkorig.

1. kép. A Sárga-folyó, közepén a Lanzhou-Baotou-Xi'an települések jelzik Ordos körzetének határait.

A szükséges történelmi háttér felvázolása után térjünk a tárgyra. Vizsgáljuk meg először a magyar népzene legfőbb jellemzői, ismertetőjegyeit!

A magyar népzene ismertetőjegyei

A magyar népzene egyik sajátja, hogy *egyedülállóan gazdag*. A Zenetudományi Intézetben máig több, mint 300 ezer népdalt jegyeztek le. A mai viszonyok között nem számít elfogadhatónak, ha bárki kíváncsi lenne arra, hogy ez a hatalmas szám hogyan aránylik más népek lejegyzett népdalainak számához. Ugyanakkor sokat hallani, hogy például a jóval nagyobb lélekszámú németiség népdalkincse ennek a számnak csak töredéke. A népdalkincs gazdagságának lehet jelentősége, mert a népzenei kincs gazdagsága jelezheti például az illető nép zenei műveltségének gazdagságát, történelmének jelentősebb, nagyobb múltját. Igaz, hogy az értelmezés külön kérdés. Mindenesetre egy biztos: a tényeken, s talán különösen a számokkal megragadható tényeken alapszik a megbízható tudomány. A hivatalos állásfoglalás szerint azonban „aki azzal pöffeszkedik, hogy a mienk több, csak azt bizonyítja, hogy fogalma sincs arról, mi az a népzene és miben rejlik annak értéke”. Ez a tudományhoz méltatlanul indulatos vagdalkozás megerősíti a gyanút, hogy a magyar népzene a világon egyedülállóan gazdag népdalkincset tudhat a magáénak.

Gyakran hangoztatják, hogy a pentaton zene világszerte előfordul. Ennek alapján azt gondolhatná valaki, hogy akkor a magyar népzene pentaton jellege nem magyar sajátosság. Ez így azonban félrevezető lenne. Egyrészt a pentaton zene Európában csak a Kárpát-medencében, a mai Szlovákiában, Romániában, Oroszországban általános, máshol nem (2. ábra).

2. ábra. A pentatónia jelenléte Európában. Dr. Hegyi István: Hangsorok c. cikke nyomán. Megjelent a Parlando folyóiratban, 2012-ben.

Másrészt a világ népeinek zenéjében négyféle pentaton hangsor ismeretes, és mindegyiknek léteznek altípusai. A magyar népzene legősibb rétegének ismertetőjegye az a félhang nélküli ötfokú zenei hangsor, amely a kvart és kvint pentaton típusba sorolható. A félhang nélküli pentaton a Kárpát-medencében, az orosz síkságon és Kínában honos (Du Yaxiong). Ezen belül ötféle hangsor különböztethető meg. Ezen öt hangsor közül a magyar népzene ősrétegében csak egy az, amely kiemelkedően gyakori: ez a *lá-pentaton*nak nevezett hangsor (a kínaiak ezt Yu-

hangnemnek nevezik). Ez a lá-pentaton hangsor nem található meg máshol, csak a *Kárpát-medencében, a Volga mentétől Közép-Ázsiáig és a mai Észak-Kínáig*, valamint *Amerikában* (Du Yaxiong 1998, 12). Du Yaxiong, a kínai Zenetudományi Intézet igazgatója könyvében megemlíti: a kínai dallam párja megtalálható az Egyházaskazárról, Baranya megye hegyes-völgyes északi részéről származó „Árva a madár...” kezdetű dalban: ugyanaz a vezető motívum, teljesen azonosak a sorvégek (Du Yaxiong 1998, 34). Ilyen felépítésű a Konfucius által lejegyzett *Dalok Könyvében* szereplő darabok többsége is, tehát igen ősi népdalokról van szó. Tegyük hozzá a félreértések elkerülése végett: a lá-pentaton hangsor nem a szomszéd népek zenéjéből származik. Összegezve: *a magyar népzene legrégebbi rétegének első számú jellemzője a lá-pentaton hangsor.*

A magyar népzene legrégebbi stílusrétegének további jellemzői a moll hangnem, a kvintváltás, ezen belül pedig az *ereszkedő kvintváltás*, vagyis a kezdősorok öt hanggal mélyebben megismétlése. *A kvintalitás és pentatónia együttesen csak a kínai és a magyar népzene jellemzője.* Tegyük hozzá, a kínai népzene a magyar népzennel sokkal szorosabb kapcsolatban áll, mint a japán népzennel. A népzének vizsgálatával Juhász Zoltán kimutatta, hogy a kínai és a magyar népzene kapcsolatában *a magyar volt a meghatározó, átadó fél.* Kimutatható a két nép hosszú távú, közvetlen érintkezése is. Szabolcsi Bence, a kétszeres Kossuth-díjas zenetudós, Bartók és Kodály egyik legkiválóbb tanítványa megállapította: *az ereszkedő kvintáltás valószínűleg legősibb szerkezeti elve a magyar népzeneének.* A régi kínai dallamokban gyakori szerepet játszik a motívumok kvint-távolságban való megismétlése. A moll pentatónia magyar jellegű, a dúr pentatónia mongol-török jellegű (Szabolcsi Bence). A kínai zene múltjának mélyén, úgy tűnik, moll-pentaton dallamokat találunk. A jelek szerint a régi „Si King”-hez nagyszámú moll-pentaton dallam tartozott (Szabolcsi 1934). Jang Jin-Liu, a pekingi Zenetudományi Intézet vezetője valószínűnek tartotta, hogy a moll jellegű pentatónia (a „lá-módus”, ahogy ő nevezi) *északnyugatról (azaz a hunok lakta térségből) sugárzott ki erősebben a kínai zenébe.* A magyar népzene további jellemzői a 4 soros, egyenlő szótagszámú sorokból álló versszakokra tagoltság, valamint a pontozott ritmusok, az éles és a nyújtott ritmus gyakorisága.

Az énekelt zene és a szöveg elválaszthatatlanul összetartoznak. Szabolcsi Bence megemlíti, hogy a magyar népdal híres gondolatpárhuzamairól, feltűnően sok a képpel és hasonlattal induló népdalunk. Ez a gondolatpárhuzam a *népdalküszöbnek* elnevezett jelenség lényege. A gondolat első fele egy természeti jelenség, második fele, amely a „népdalküszöb”-ben ezzel párhuzamba kerül, az éneklő személy lelkében zajlik le. Más szóval: a Természetben nyilvánul meg a kezdeti jelenség, és ezzel párhuzamosan zajlik le az előadó lelkében a párhuzamos jelenség. Felfoghatjuk ezt mai, a modern elidegenedettségen edződött szemmel úgy, hogy az énekes választja ki a számára megfelelő természeti jelenséget, azaz utólag teszi hozzá saját elsődleges lelki folyamataihoz a megfelelő természeti jelenséget. De felmerül a kérdés: akkor miért nem fordított a párhuzam? Miért nem az énekes lelkében lezajló jelenséggel nyit a népdalküszöb, és miért nem a természeti jelenség következik ezután? Sokkal inkább úgy gondolhatjuk, hogy fordítva áll a helyzet. A népzene születésekor az éneklő lelkében visszhangra talál a természeti jelenség, és ez indítja meg a népdal születését, a Természettel egybeforrott lelkületű, a Természetet tisztelő, Istenként átélő magyarságban *a Természet jelensége indítja meg a lelket.* Amint fent az égen, úgy a Földön is, az Ég törvényei kormányozták a földi világot éppúgy, mint az emberi lélek világát. A Természettel, az Élettel, Istennel bensőséges kapcsolatban,

egységben, összhangban – igen, ez az összhang is zenei kifejezés! – élt az ősi ember. Mikor élt így a magyar ember, ilyen mély természeti összeforrottságban, egységben a Természettel? Abban az Aranykorban, amely a Földön éppen a magyarságnál tartott a legtovább, és fennállt egészen Taksony és Géza nagykirályok idejéig, a quedlinburgi szerződésig (Grandpierre K. Endre: A magyarok Istenének elrablása, 2015).

A magyar népzene ősrétege eredetileg varázskénekből állt

Du Yaxiong „Ősi magyar népdalok és Észak-Kína kisebbségeinek sámánénekei” című, 1995-ben angol nyelven megjelent tanulmányában ismerteti a magyar népzene ősrétegének kapcsolatát a Kínában fennmaradt sámánénekekkel. Ebben leírja, hogy a sámán tevékenysége három részre osztható: (1) szertartás, áldozat felajánlása az isteneknek vagy az ősöknek, (2) az Istennel eggyéválás gyakorlati megvalósítása, (3) a beteg meggyógyítása. Az Istennel eggyéválás varázslatos folyamatában a legfőbb segítő, a varázének eléneklése volt. Ennek során az Istent idehívó énekeket énekelnek a sámánok. Ezek az Isten-hívó énekek nagyon szépek és dallamosak. A sámánok úgy hiszik, hogy az istenek szeretik a szép dallamokat és ha igazán szépek, akkor jönnek, hogy meghallgassák őket.

Du Yaxiong tanulmányában a 3-as példa egy mongóliai sámánének. A félhang nélküli pentaton skála kvart és kvint csoportjába tartozik, yu módú (lá-pentaton). A dal második részében öt hanggal mélyebben megismétli az elsőt. Mindhárom jellemző az ősi magyar népdalokkal egyezik meg, és nagyon hasonlít a Fölszállott a páva dallamára: ugyanaz a dallamvezetés, sőt még a záróhang is ugyanaz. „Olyan, mintha ugyanannak a dalnak két változata lenne” – írja a kínai zenetudós (Du Yaxiong 1995, 127). Az oreqon sámánének szintén félhang nélküli, kvart és kvint csoporthoz tartozó lá-pentaton. Éles és nyújtott ritmusokat alkalmaz, amelyek az ősi magyar népdalokban nagyon gyakoriak. További példákat is bemutat. Vonjuk le a következtetést. *A magyar népdalok ősrétege, a félhang nélküli, kvart és kvint csoporthoz tartozó, lá-pentaton, kvintváltó, ereszkedő, éles és nyújtott ritmusokban gazdag népzenekeincs fő jellemzői megegyeznek a sámánénekekkel!* Más szóval: *a magyar népzene legősibb rétege megegyezik az ősi mágikus varázskénekekkel.* Eredeti szövegükben minden bizonnyal ezt a Természettel, Istennel való kapcsolatfelvételt és bensőséges egységet fogalmazták meg, vagyis ugyanazt a szemléletet, ami a népdalkészítő eredeti értelmében is benne rejlik.

Ez pedig azt jelenti, hogy *a magyar népzene alapszanak a varázslatos hatású, ősi, isten-hívó sámánénekek.*

A magyar népzene rokonsága

Juhász Zoltán népzenekutató több évtizedes kutatómunkával és a legfejlettebb számítógépes elemzési módszerekkel 44 nép több, mint 50 ezer népdalát vizsgálta meg és dolgozta fel. Sikerült egyértelmű matematikai módszerekkel kimutatnia az egyes dallamtípusokat. A magyar dallamtípusok térképén 500 típus szerepel. Ha sok dallamtípus hasonló, akkor azonos kultúrkörrel lehet beszélni. Mindegyik kultúrkörnek megvannak a közös dallamtípusai. Juhász Zoltán több nagy kultúrkört, zenei nyelvcsaládot talált. Ezek a következők:

Nyugat-európai: lengyel, finn, norvég, német, luxemburgi, francia, holland;

Északkelet-európai: finn-permi-obi ugor-orosz-észtlapp-kurd;

Déli: bolgár-azeri-török-spanyol-görög-román-északi-ugor-kirgiz,

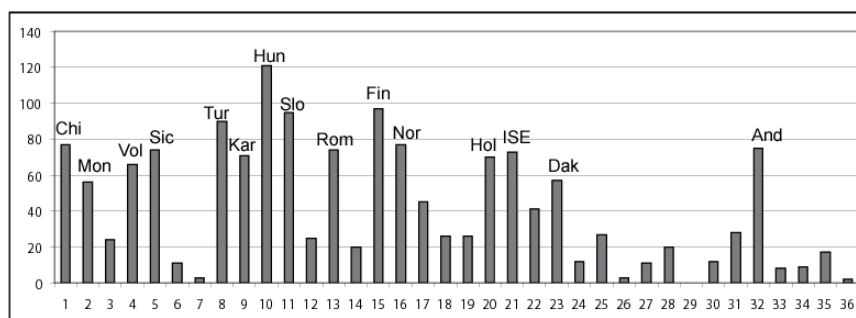
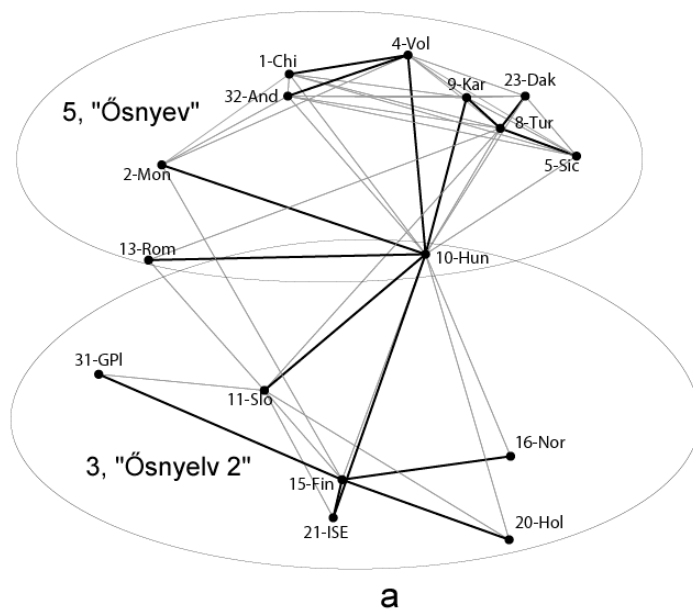
Keleti: Kárpát-medencei-román-kínai-Volga-vidéki-török-karacsáj-dakota-Andok-vidéki, és a

Magyar-skandináv: magyar, szlovák, nagylengyel, finn, norvég, ruszin, mongol, ír-skót-angol, Andok-vidéki.

Ezek közül a legnagyobb földrajzi körzetre a *keleti* terjed ki, mert a Kárpát-medencétől az egész sztyeppére kiterjedve még Amerikában is feltűnik ez az összefüggő zenekultúra.

Ezen nagy kultúrkörök földrajzi eloszlása és dallamtípusaik elemzése *alapján két zenei ősnyelvi kultúrkört állapított meg, ezek a keleti és a magyar-skandináv kultúrkörök*. Az „ősnyelvinek” nevezett kultúrkörök földrajzilag több körzetre esnek szét, hiszen Amerika messze esik az eurázsiai körzetektől. Az ősnyelvi kultúrkörnek van egy zenei alaprége: azok a dallamtípusok, amelyek egyszerre több nép zenéjében is megjelennek a kultúrkörön belül. Ennek az alaprégnek a székely-moldvai népzeneben van a legtöbb változata, a második legtöbb pedig az összmagyarban.

Juhász Zoltán megvizsgálta a két ősnyelvi kultúrkör, a keleti és a magyar-skandináv egyesített dallamvonal-típusait is. Az alábbi, 12a. ábra világosan mutatja, hogy *a két, külön felhőben elhelyezkedő kultúrkör a magyar népzene révén kapcsolódik össze*. A 12b ábra tanúsága szerint a két kultúrkör egyesített dallamvonal-készletében is éppen a szoros magyar rokonsággal bíró típusok a legszámosabbak. Az ősnyelv-hipotézis értelmezésében ez annyit jelent, hogy a valaha feltehetően egy közös ősnyelvet alkotó dallamvonal-típusok éppen a magyar népzeneben maradtak fenn a legnagyobb számban.

12. ábra. A keleti és a magyar-skandináv „ösnyelvi” kultúrkörök kapcsolatrendszere (a) és egyesített dallamvonal-típusaik rokonsága 36 kultúrában (b). Forrás: Juhász Zoltán 2014, A magyar népzene Eurázsia és Amerika zenei térképén. Magyar Művészet 2014/3-4, 2064-3799.

Az ösnyelvi kultúrák dallamtípusai között van például pentaton kvintváltós indián kanásztánc Peruból, és a bolíviai hasonlít a legjobban a magyarra. Tekintve az adathalmaz nagyságát, a dallamtípusok sokaságának együttes egyezését, az egyes dallamtípusok különböző körzetekben előforduló, mégis sokszor szinte teljes egyezését, a véletlen egyezés kizárható. Feltehető, hogy ezek az egyezések egy közös zenei műveltségből kerültek Amerikába. A magyar népzene ősiségére utaló jeleken túl ezek az újabb, rendkívül alapos bizonyítékok felvetik, hogy a keleti pentaton és kvintváltó, illetve a magyar-skandináv pentaton és kupolás közös zenei alapműveltségnek már akkor léteznie kellett, amikor Amerika és Eurázsia szárazföldi összeköttetésben állott. A Bering-szorosnál régebben található földnyelv elsüllyedése 12 ezer évvel ezelőtre tehető. Tekintve a pentaton kvintváltó dallamtípusok gazdagságát, fejlettségét, ez azt jelenti, hogy 12 ezer évvel ezelőtt már a maihoz hasonló fejlettségű kellett legyen a magyar népzene. Mindez teljes mértékben egybevág a Bevezető-ben elmondottakkal.

A magyar népzene ősrétege és az énekesmadarak zenevilága

Szőke Péter: *A zene eredete és három világa az élet előtti, az állati és az emberi lét szintjén* (Szőke 1982) című könyvében 25 éven át tartó vizsgálatok révén kimutatja, hogy nemcsak az emberi társadalomban, hanem a lét más szintjein is létezik „zene”. A zene napjainkban uralkodó fogalmát ki kell terjeszteni az újonnan megismert tényeknek megfelelően az élet más szintjeire – természetesen a korszerű tudományos megismerés szigorú elméleti igényességének megfelelően. Szőke Péter hangszalagra vette és 4-8-szorosan (esetenként még nagyobb mértékben) lelassította a madárénekeket, és így eléggé részletes és világos dallamképet kapott. Kimutatta, hogy a madárzene és az emberi zene formai-strukturális fejlődése sok szempontból azonos elvű. Bármilyen fejlett is az emberi zene, a népzene vokális dallamossága, ezzel azonos formaelvű madárzenei leletek sokasága bizonyítja ezek természeti párhuzamait.

Így például a tarka cinegelégykapó dallamában éppúgy kiemelkedően gyakori az ún. „pontozott” ritmus, mint a magyar népzene ősrétegében, amelynek egyik jellemzője, az éles és a nyújtott ritmusok hangsúlyos szerepe. Az erdei pacsirta kvintváltó dallamokat énekel kromatizálódó hangokkal. Az énekesmadarak énekeiben gyakori a félhang nélküli pentaton hangsor, a 4 soros versszak, az ereszkedő dallamvezetés. Pentatonikus, diatonikus és egyéb „emberies” hangrendszerek is kialakultak a madárvilágban. A remeterigó gyakran énekel moll-pentaton dalokat.

Az énekesmadarak előszeretettel játszanak, énekelnek párban, egymásnak felelgetve. A gyűjteményben feltüntetett dallamok úgy keletkeztek, hogy egyik dallamrészletet vagy dallamfordulatot az egyik madár, a másikat a párja szólaltatta meg, egymásnak felelgetve, mindig azonos sorrendben. Ha a párja elpusztul, az életben maradt egyed maga énekelgeti végig az egész dallamot (ezt kísérlet igazolta, teszi hozzá Szőke Péter). Egymást hallgatva emlékeztetik diktálja, hogy az éppen felhangzó dallamnak kettejük közül melyik szólaltassa meg ezt, melyik azt az összetevő elemét. Tehát valamilyen fokú *tonális hallásuk* van. Ez a két madár nem egymás után illeszti egymáshoz a hangjait, hanem egymás alá (fölé), „vertikális” viszonyban, s ezzel valódi kétszólamúságot („duettet”) hallat, mégpedig nem is akármilyet (Szőke 1982, 69). Itt is olyan „hihetetlen” állatzenei ténybe ütköznek a zenéről vallott hagyományos nézeteink, hogy az ütközéstől (a hasonló erejű ütközések sokaságától) vagy a ténynek, vagy a szemléletünknek meg kell változnia. A tények azonban tudatunktól függetlenek s ezért megváltoztathatatlanok.

Az itt fölfedezett tény pedig az, hogy a két madár páros éneklésében „női és férfi” szólam az európai népzeneékből oly jól ismert harmonikus D-T (domináns-tonika) viszonyban van egymással. Itt, az állati lét szintjén, a mi „emberi” D-T akkordfűzésünk elve látszik természeti úton s következetesen (sok ismétlődésen át) megvalósulni.

Úgy tűnik, az énekes madarak kihallják és meg tudják különböztetni egymástól az egyes hangskálákat, fejlett zenei hallásuk van. Zenéjük felépítési elvei pedig olyan messzemenő egyezéseket mutatnak a mégannyira az emberi kultúrához kötöttek tűnő zenei szerveződési elvekkel, hogy kénytelenek vagyunk elismerni, ezen madarak zenei érzéke sok váratlan, eddig nem sejtett módon az emberéhez hasonlóan fejlett.

Ha pedig észrevesszük, hogy a lá-pentaton, a kvintváltás, a moll jelleg, a pontozott ritmus éppen a magyar népzene ősrétegének jellemzői, egyet kell értsünk Bartókkal, aki azt írta: a népzene a Természet tüneménye. Ugyanaz az ösztönző erő indítja az énekesmadarakat az éneklésre, mint ami az emberben a népzene létet hozza: az egész Természetet átjáró, magas szintű értelmi tevékenységet hordozó zenei alkotóösztön. Egyet kell értsünk az ősi, Kínában fennmaradt zenefelfogással, amely *szerint a zene a Természet része, szerves összefüggésben áll a kozmológiával* (Zhang, Harbottle, Wang and Kong, 1999).

Ellentétben a XX. század második fele óta szokásos vélekedésekkel, a magyar népzene pentaton kvintváltó stílusa nem az i.e. 500 körüli „ugor”-nak nevezett korból származik, és nem ótörök eredetű. Itt elegendő az eddigiekhez annyit hozzátennünk, hogy az i.e. 500 körüli időszakban az egész eurázsiai síkság Szkítiához tartozott, és az első ótörök nyelvemlék ezer évvel későbből származik, Atilla hun nagykirály korából. A legújabb kutatási eredmények és a fentebb ismertetett tények Kodály és Bartók álláspontját igazolják, akik szerint a magyar népzene legősibb rétegét nem a legegyszerűbb gyerekdalok, hanem a magasan fejlett és gazdag zenei világú pentaton stílus adja. Ha az eddigiekhez hozzátesszük, hogy i.e. 1600 körül a mai magyarság lovasíjász ősei lakták az egész eurázsiai síkságot, és a korabeli Kína egész területe mintegy századrésze volt a korabeli magyarság körzetének, arra a felismerésre juthatunk, hogy háromezer-hatszáz évvel ezelőtt a kínai és magyar nép körzetének területe között a mai fordítottja állt fent.

Összefoglalás: a magyar népzene eredete és eredeti jelentése

Foglaljuk most össze az elmondottakat a magyar népzene eredetéről! Az ősidőkben, a beláthatatlan ősmúlttól egészen a legújabb évezredekig létezett egy egységes zenei magasműveltség az eurázsiai síkságon, a Kárpát-medencétől Ordos vidékéig. Ebből a körzetből jutott el Amerikába a magyar népzene legősibb rétege. Ez a zenei magasműveltség a zene mágikus szellemi erejét a Mindenséget átható mágikus erőkből származtatta. A Természettel egybeforrott ősi mágikus szemlélet kulcsa az Istennel kapcsolatot teremtő zenei szépség. A magyar népzene legősibb stílusa a madarak zenéjében megnyilvánuló természeti erő még emberibb válfaja. Úgy gondolhatunk a magyar népzene legősibb rétegére, mint az ősi mágusok énekeire. *A magyar népzene ősrétegét mágikus énekek alkotják, és ez nem lehet másként, csak úgy, hogy az ősi magyarság a mágusok népe volt.* Ősi népzeneünk kapcsolatot teremt a Mindenséget átható kozmikus szellemi erővel. A magyarság népzeneje egészen a legutóbbi évezredekig, a történelmi időkig, a szkíták és a hunok koráig, Árpádék visszatérésig ezen körzetek meghatározó, uralkodó népzeneje volt.